

УДК 343.232(477).001.73

Н. Л. Березовська

**ЗМІНИ РОЗДІЛУ XV КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ
У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ ВВЕДЕННЯМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОСТУПКУ**

Вступив у дію новий Кримінальний процесуальний кодекс України [1]. Тому встановлення кримінальних проступків постало з особливою необхідністю.

Встановлення кримінальних проступків вимагає врахування не лише загальних положень щодо його визначення, а й також реформування майже всіх інститутів кримінального права.

Зазнає змін і розділ XV Кримінального кодексу України «Особливості кримінальної відповідальності і покарання неповнолітніх» [2], де, крім запропонованих нами раніше у кандидатській дисертації [3], авторефераті до неї [4] та монографії [5] нововведень, слід відобразити положення щодо відповідальності за кримінальні проступки.

У п. 12 ч. 1 ст. 3 Кримінального процесуального кодексу України дається визначення неповнолітньої особи, визначення якої чомусь включає і малолітню особу, а також дитину у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років. Видається, поняття неповнолітньої особи не може включати зовсім інший за змістом термін «малолітня особа». Тому слід для подолання недоліків щодо встановлення терміна «неповнолітній», закріпити його визначення у Кримінальному кодексі України, який би міг використовуватися і в його Загальній та Особливій частині.

Крім цього, видається правильним встановлення поділу відповідальності за вчинення кримінального правопорушення: за злочини — покарання; за кримінальні проступки — стягнення.

Проведений нами аналіз Кримінального кодексу України, Кодексу про адміністративні правопорушення [6] (який поки що містить неуправлінські діяння, що, вірогідно, перейдуть у ранг кримінального проступку) приводить нас до думки, що до неповнолітніх можливими видами стягнення, якщо суд не застосує примусові заходи виховного характеру, є штраф, громадські та виправні роботи. Ці покарання сьогодні застосовуються згідно з Кодексом України про адміністративні правопорушення.

З урахуванням запропонованих нами змін розділ XV Загальної частини Кримінального кодексу України буде виглядати наступним чином (для порівняння у першій колонці наводиться поточна редакція):

Поточна редакція розділу

Запропонована редакція розділу

Розділ XV

ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ПОКАРАННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ

Стаття 97. Звільнення від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру

1. Неповнолітнього, який вперше вчинив злочин невеликої тяжкості або необережний злочин середньої тяжкості, може бути звільнено від кримінальної відповідальності, якщо його виправлення можливе без застосування покарання. У цих випадках суд застосовує до неповнолітнього примусові заходи виховного характеру, передбачені частиною другою статті 105 цього Кодексу.

2. Примусові заходи виховного характеру, передбачені частиною другою статті 105 цього Кодексу, суд застосовує і до особи, яка до досягнення віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, вчинила суспільно небезпечне діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого Особливою частиною цього Кодексу.

3. У разі ухилення неповнолітнього, що вчинив злочин, від застосування до нього примусових заходів виховного характеру ці заходи скасовуються і він притягується до кримінальної відповідальності.

Стаття 98. Види покарань

1. До неповнолітніх, визнаних винними у вчиненні злочину, судом можуть бути застосовані такі основні види покарань:

- 1) штраф;
- 2) громадські роботи;
- 3) виправні роботи;
- 4) арешт;
- 5) позбавлення волі на певний строк.

2. До неповнолітніх можуть бути застосовані додаткові покарання у виді штрафу та позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Розділ XV

ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ПОКАРАННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ

Стаття 97. Звільнення від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру

1. Неповнолітнього, який вчинив кримінальний проступок або вперше вчинив злочин невеликої тяжкості або необережний злочин середньої тяжкості, може бути звільнено від кримінальної відповідальності, якщо його виправлення можливе без застосування покарання. У цих випадках суд застосовує до неповнолітнього примусові заходи виховного характеру, передбачені частиною другою статті 105 цього Кодексу.

2. Примусові заходи виховного характеру, передбачені частиною другою статті 105 цього Кодексу, суд застосовує і до особи, яка до досягнення віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, вчинила суспільно небезпечне діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого Особливою частиною цього Кодексу.

3. У разі ухилення неповнолітнього, що вчинив кримінальне правопорушення, від застосування до нього примусових заходів виховного характеру ці заходи скасовуються і він притягується до кримінальної відповідальності.

Стаття 98. Види покарань

1. До неповнолітніх, визнаних винними у вчиненні злочину, судом можуть бути застосовані такі основні види покарань:

- 1) штраф;
- 2) громадські роботи;
- 3) виправні роботи;
- 4) арешт;
- 5) обмеження волі;
- 6) позбавлення волі на певний строк.

2. До неповнолітніх, визнаних винними у вчиненні кримінального проступку, судом, у випадках передбачених законом, можуть бути застосовані основні види покарання у виді штрафу, громадські або виправні роботи.

Поточна редакція розділу

Запропонована редакція розділу

Стаття 99. Штраф

1. Штраф застосовується лише до неповнолітніх, що мають самостійний дохід, власні кошти або майно, на яке може бути звернене стягнення.

2. Розмір штрафу, в тому числі за вчинення злочину, за який передбачено основне покарання лише у виді штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, встановлюється судом залежно від тяжкості вчиненого злочину та з урахуванням майнового стану неповнолітнього в межах до п'ятисот встановлених законодавством неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

3. До неповнолітнього, що не має самостійного доходу, власних коштів або майна, на яке може бути звернене стягнення, засудженого за вчинення злочину, за який передбачено основне покарання лише у виді штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, може бути застосовано покарання у виді громадських робіт або виправних робіт згідно з положеннями статей 100, 103 цього Кодексу.

3. До неповнолітніх, визнаних винними у вчиненні злочину, можуть бути застосовані додаткові покарання у виді штрафу та позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

4. Неповнолітньому, в залежності від тяжкості вчиненого злочину, можуть бути призначені такі види покарання:

- за злочин невеликої тяжкості: штраф, громадські роботи, виправні роботи;

- за злочини середньої тяжкості: штраф, громадські роботи, виправні роботи, короткостроковий арешт, арешт на вихідні; обмеження волі;

- за тяжкі злочини: довгостроковий арешт, обмеження волі;

- за тяжкі із застосуванням фізичного насильства до іншої особи та особливо-тяжкі злочини: позбавлення волі на певний строк.

5. Строки покарань і стягнень неповнолітнім встановлюються в межах статей розділу XV Загальної частини КК України.

Стаття 99. Штраф

1. Штраф застосовується лише до неповнолітніх, що мають самостійний дохід, власні кошти або майно, на яке може бути звернене стягнення.

2. Розмір штрафу, в тому числі за вчинення злочину, за який передбачено основне покарання лише у виді штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, встановлюється судом залежно від тяжкості вчиненого злочину та з урахуванням майнового стану неповнолітнього в межах до п'ятисот встановлених законодавством неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

3. Розмір штрафу за вчинення кримінального проступку встановлюється судом виходячи із характеру кримінального проступку та з урахуванням майнового стану неповнолітнього в межах до заподіяної шкоди потерпілому, але не вище тридцяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

4. До неповнолітнього, що не має самостійного доходу, власних коштів або майна, на яке може бути звернене стягнення, засудженого за вчинення кримінального проступку, за який передбачено основне покарання лише

Поточна редакція розділу	Запропонована редакція розділу
<p>Стаття 100. Громадські та виправні роботи</p> <p>1. Громадські роботи можуть бути призначені неповнолітньому у віці від 16 до 18 років на строк від тридцяти до ста двадцяти годин і полягають у виконанні неповнолітнім робіт у вільний від навчання чи основної роботи час. Тривалість виконання даного виду покарання не може перевищувати двох годин на день.</p>	<p>у виді штрафу понад п'ятсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а також за вчинення злочину, за який передбачено основне покарання лише у виді штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, може бути застосовано покарання у виді громадських робіт або виправних робіт згідно з положеннями статей 100, 103 цього Кодексу.</p>
<p>2. Виправні роботи можуть бути призначені неповнолітньому в віці від 16 до 18 років за місцем роботи на строк від двох місяців до одного року.</p>	<p>Стаття 100. Громадські та виправні роботи</p> <p>1. Громадські роботи можуть бути призначені неповнолітньому у віці від 14 до 18 років за вчинення злочину на строк від тридцяти до ста двадцяти годин, а за вчинення кримінального проступку на строк до тридцяти годин, і полягають у виконанні неповнолітнім робіт у вільний від навчання чи основної роботи час. Тривалість виконання даного виду покарання не може перевищувати двох годин на день для неповнолітніх з 16 до 18 років, і однієї години для неповнолітніх до 16 років.</p>
<p>3. Із заробітку неповнолітнього, засудженого до виправних робіт, здійснюється відрахування в доход держави в розмірі, встановленому вироком суду, в межах від п'яти до десяти відсотків.</p>	<p>2. Виправні роботи можуть бути призначені неповнолітньому в віці від 14 до 18 років за місцем роботи за вчинення злочину на строк від двох місяців до одного року, а за вчинення кримінального проступку на строк до двох місяців.</p>
<p>Стаття 101. Арешт</p> <p>Арешт полягає у триманні неповнолітнього, який на момент постановлення вироку досяг шістнадцяти років, в умовах ізоляції в спеціально пристосованих установах на строк від п'ятнадцяти до сорока п'яти діб.</p>	<p>3. Із заробітку неповнолітнього, засудженого до виправних робіт, здійснюється відрахування в доход держави в розмірі, встановленому вироком суду, в межах від п'яти до десяти відсотків при засудженні за злочин; в межах до п'яти відсотків.</p>
	<p>Стаття 101. Арешт</p> <p>1. Арешт полягає у триманні неповнолітнього, який досяг 14-річного віку, в умовах ізоляції у спеціально пристосованих установах — арештних домах, з обов'язковим залученням до праці.</p>
	<p>2. У залежності від особистості неповнолітнього засудженого та тяжкості вчиненого ним діяння, суд при поставленні обвинувального вироку може призначити один із таких видів арешту: короткостроковий арешт, арешт на вихідні, довгостроковий арешт.</p>
	<p>3. Короткостроковий арешт призначається строком до шести днів; арешт на вихідні —</p>

Поточна редакція розділу

Запропонована редакція розділу

Стаття 102. Позбавлення волі на певний строк

1. Покарання у виді позбавлення волі особам, які не досягли до вчинення злочину вісімнадцятирічного віку, може бути призначене на строк від шести місяців до десяти років, крім випадків, передбачених пунктом 5 частини третьої цієї статті. Неповнолітні, засуджені до покарання у виді позбавлення волі, відбувають його у спеціальних виховних установах.

2. Позбавлення волі не може бути призначене неповнолітньому, який вперше вчинив злочин невеликої тяжкості.

3. Покарання у виді позбавлення волі призначається неповнолітньому:

- 1) за вчинений повторно злочин невеликої тяжкості — на строк не більше одного року шести місяців;
- 2) за злочин середньої тяжкості — на строк не більше чотирьох років;
- 3) за тяжкий злочин — на строк не більше семи років;
- 4) за особливо тяжкий злочин — на строк не більше десяти років;
- 5) за особливо тяжкий злочин, поєднаний з умисним позбавленням життя людини, — на строк до п'ятнадцяти років.

Стаття 103. Призначення покарання

1. При призначенні покарання неповнолітньому суд, крім обставин, передбачених у статтях 65-67 цього Кодексу, враховує умови його життя та виховання, вплив дорослих, рівень розвитку та інші особливості особи неповнолітнього.

2. При призначенні покарання неповноліт-

строком від однієї та чотирьох субот та неділь; довгостроковий арешт — строком від одного до чотирьох тижнів.

Стаття 101-1. Обмеження волі

1. Покарання у виді обмеження волі полягає у триманні неповнолітнього, який досяг 14-річного віку, у спеціальному виправно-виховному центрі без ізоляції від суспільства в умовах здійснення за ним нагляду з обов'язковим залученням засудженого до праці.

2. Обмеження волі встановлюється на строк від шести місяців до двох років шести місяців, а при вчиненні тяжкого злочину — до п'яти років.

Стаття 102. Позбавлення волі на певний строк

1. Позбавлення волі на певний строк є найсуворішим видом покарання, що може бути застосований до неповнолітнього, визнаного винним у вчиненні злочину, на строк від шести місяців до семи років шести місяців.

2. Покарання у виді позбавлення волі на певний строк призначається неповнолітньому:

1) за тяжкий, із застосуванням фізичного насильства до іншої особи, злочин — на строк до п'яти років;

2) за особливо тяжкий злочин — на строк до семи років шести місяців.

3. Неповнолітні, засуджені до покарання у виді позбавлення волі на певний строк, відбувають його у спеціальних виховних установах.

Стаття 103. Призначення покарання

1. При призначенні покарання чи стягнення неповнолітньому суд, крім обставин, передбачених у статтях 65-67 цього Кодексу, враховує умови його життя та виховання, вплив дорослих, рівень розвитку та інші особливості особи неповнолітнього.

2. При призначенні покарання неповноліт-

Поточна редакція розділу	Запропонована редакція розділу
<p>ньому за сукупністю злочинів або вироків остаточне покарання у виді позбавлення волі не може перевищувати п'ятнадцяти років.</p>	<p>ньому за сукупністю злочинів або вироків остаточне покарання у виді позбавлення волі не може перевищувати десяти років.</p>
<p>Стаття 104. Звільнення від відбування покарання з випробуванням</p>	<p>Стаття 104. Звільнення від відбування покарання з випробуванням</p>
<p>1. Звільнення від відбування покарання з випробуванням застосовується до неповнолітніх відповідно до статей 75–78 цього Кодексу, з урахуванням положень, передбачених цією статтею.</p> <p>2. Звільнення від відбування покарання з випробуванням може бути застосоване до неповнолітнього лише у разі його засудження до арешту або позбавлення волі.</p>	<p>1. Звільнення від відбування покарання з випробуванням застосовується до неповнолітніх відповідно до статей 75–78 цього Кодексу, з урахуванням положень, передбачених цією статтею.</p> <p>2. Звільнення від відбування покарання з випробуванням може бути застосоване до неповнолітнього лише у разі його засудження до арешту, обмеження волі або позбавлення волі.</p>
<p>3. Испитовий строк установлюється тривалістю від одного до двох років.</p>	<p>3. Испитовий строк установлюється тривалістю від одного до двох років.</p>
<p>4. У разі звільнення неповнолітнього від відбування покарання з випробуванням суд може покласти на окрему особу, за її згодою або на її прохання, обов'язок щодо нагляду за засудженим та проведення з ним виховної роботи.</p>	<p>4. У разі звільнення неповнолітнього від відбування покарання з випробуванням суд може покласти на окрему особу, за її згодою або на її прохання, обов'язок щодо нагляду за засудженим та проведення з ним виховної роботи.</p>
<p>Стаття 105. Звільнення від покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру</p>	<p>Стаття 105. Звільнення від покарання або стягнення із застосуванням примусових заходів виховного характеру</p>
<p>1. Неповнолітній, який вчинив злочин невеликої або середньої тяжкості, може бути звільнений судом від покарання, якщо буде визнано, що внаслідок щирого розкаяння та подальшої бездоганної поведінки він на момент постановлення вироку не потребує застосування покарання.</p>	<p>1. Неповнолітній, який вчинив кримінальний проступок, злочин невеликої або середньої тяжкості, може бути звільнений судом від покарання або стягнення, якщо буде визнано, що внаслідок щирого розкаяння та подальшої бездоганної поведінки він на момент постановлення вироку не потребує застосування покарання чи стягнення.</p>
<p>2. У цьому разі суд застосовує до неповнолітнього такі примусові заходи виховного характеру:</p>	<p>2. У цьому разі суд застосовує до неповнолітнього такі примусові заходи виховного характеру:</p>
<p>1) застереження;</p> <p>2) обмеження дозвілля і встановлення особливих вимог до поведінки неповнолітнього;</p> <p>3) передача неповнолітнього під нагляд батьків чи осіб, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічного або трудового колективу за його згодою, а також окремих громадян на їхнє прохання;</p> <p>4) покладення на неповнолітнього, який досяг п'ятнадцятирічного віку і має майно, кошти або заробіток, обов'язку відшкодування заподіяних майнових збитків;</p>	<p>1) застереження;</p> <p>2) обмеження дозвілля і встановлення особливих вимог до поведінки неповнолітнього;</p> <p>3) передача неповнолітнього під нагляд батьків чи осіб, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічного або трудового колективу за його згодою, а також окремих громадян на їхнє прохання;</p> <p>4) покладення на неповнолітнього, який досяг п'ятнадцятирічного віку і має майно, кошти або заробіток, обов'язку відшкодування заподіяних майнових збитків.</p>

Поточна редакція розділу

Запропонована редакція розділу

б) направлення неповнолітнього до спеціальної навчально-виховної установи для дітей і підлітків до його виправлення, але на строк, що не перевищує трьох років. Умови перебування в цих установах неповнолітніх та порядок їх залишення визначаються законом.

3. До неповнолітнього може бути застосовано кілька примусових заходів виховного характеру, що передбачені у частині другій цієї статті. Тривалість заходів виховного характеру, передбачених у пунктах 2 та 3 частини другої цієї статті, встановлюється судом, який їх призначає.

4. Суд може також визнати за необхідне призначити неповнолітньому вихователя в порядку, передбаченому законом.

Стаття 106. Звільнення від кримінальної відповідальності та відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності

1. Звільнення від кримінальної відповідальності та відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності до осіб, які вчинили злочин у віці до вісімнадцяти років, застосовується відповідно до статей 49 та 80 цього Кодексу з урахуванням положень, передбачених цією статтею.

2. Щодо осіб, зазначених у частині першій цієї статті, встановлюються такі строки давності:

- 1) два роки — у разі вчинення злочину невеликої тяжкості;
- 2) п'ять років — у разі вчинення злочину середньої тяжкості;
- 3) сім років — у разі вчинення тяжкого злочину;
- 4) десять років — у разі вчинення особливо тяжкого злочину.

3. Щодо осіб, зазначених у частині першій цієї статті, встановлюються такі строки виконання обвинувального вироку:

- 1) два роки — у разі засудження до покарання, не пов'язаного з позбавленням волі, а також при засудженні до покарання у виді позбавлення волі за злочин невеликої тяжкості;
- 2) п'ять років — у разі засудження до покарання у виді позбавлення волі за злочин середньої тяжкості, а також при засудженні до покарання у виді позбавлення волі на

3. До неповнолітнього може бути застосовано кілька примусових заходів виховного характеру, що передбачені у частині другій цієї статті. Тривалість заходів виховного характеру, передбачених у пунктах 2 та 3 частини другої цієї статті, встановлюється судом, який їх призначає.

4. Суд може також визнати за необхідне призначити неповнолітньому вихователя в порядку, передбаченому законом.

Стаття 106. Звільнення від кримінальної відповідальності та відбування покарання або стягнення у зв'язку із закінченням строків давності

1. Строки давності при звільненні від кримінальної відповідальності та відбування покарання не застосовуються.

2. Звільнення від кримінальної відповідальності та відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності до осіб, які вчинили злочин у віці до вісімнадцяти років, застосовується відповідно до статей 49 та 80 цього Кодексу з урахуванням положень, передбачених цією статтею.

3. Щодо осіб, зазначених у частині першій цієї статті, встановлюються такі строки давності:

- 1) два роки — у разі вчинення злочину невеликої тяжкості;
- 2) три роки — у разі вчинення злочину середньої тяжкості;
- 3) п'ять років — у разі вчинення тяжкого злочину;
- 4) сім років — у разі вчинення особливо тяжкого злочину.

4. Щодо осіб, зазначених у частині першій цієї статті, встановлюються такі строки виконання обвинувального вироку:

- 1) два роки — у разі засудження до покарання, не пов'язаного з позбавленням волі, а також при засудженні до покарання у виді позбавлення волі за злочин невеликої тяжкості;

Поточна редакція розділу	Запропонована редакція розділу
<p>строк не більше п'яти років за тяжкий злочин;</p> <p>3) сім років — у разі засудження до покарання у виді позбавлення волі на строк більше п'яти років за тяжкий злочин;</p> <p>4) десять років — у разі засудження до покарання у виді позбавлення волі за особливо тяжкий злочин.</p>	<p>2) три роки — у разі засудження до покарання у виді позбавлення волі за злочин середньої тяжкості, а також при засудженні до покарання у виді позбавлення волі на строк до трьох років за тяжкий злочин;</p> <p>3) п'ять років — у разі засудження до покарання у виді позбавлення волі на строк більше п'яти років за тяжкий злочин;</p> <p>4) сім років — у разі засудження до покарання у виді позбавлення волі за особливо тяжкий злочин.</p>
<p>Стаття 107. Умовно-дostroкове звільнення від відбування покарання</p>	<p>Стаття 107. Умовно-дostroкове звільнення від відбування покарання</p>
<p>1. До осіб, які відбувають покарання у виді позбавлення волі за злочин, вчинений у віці до вісімнадцяти років, може бути застосоване умовно-дostroкове звільнення від відбування покарання незалежно від тяжкості вчиненого злочину.</p>	<p>1. До осіб, які відбувають покарання у виді позбавлення волі за злочин, вчинений у віці до вісімнадцяти років, може бути застосоване умовно-дostroкове звільнення від відбування покарання незалежно від тяжкості вчиненого злочину.</p>
<p>2. Умовно-дostroкове звільнення від відбування покарання може бути застосоване, якщо засуджений сумлінною поведінкою та ставленням до праці та навчання довів своє виправлення.</p>	<p>2. Умовно-дostroкове звільнення від відбування покарання може бути застосоване, якщо засуджений сумлінною поведінкою та ставленням до праці та навчання довів своє виправлення.</p>
<p>3. Умовно-дostroкове звільнення від відбування покарання може бути застосоване до засуджених за злочин, вчинений у віці до вісімнадцяти років, після фактичного відбуття:</p>	<p>3. Умовно-дostroкове звільнення від відбування покарання може бути застосоване до засуджених за злочин, вчинений у віці до вісімнадцяти років, після фактичного відбуття:</p>
<p>1) не менше третини призначеного строку покарання у виді позбавлення волі за злочин невеликої або середньої тяжкості і за необережний тяжкий злочин;</p>	<p>1) не менше третини призначеного строку покарання за необережний тяжкий злочин;</p>
<p>2) не менше половини строку покарання у виді позбавлення волі, призначеного судом за умисний тяжкий злочин чи необережний особливо тяжкий злочин, а також, якщо особа раніше відбувала покарання у виді позбавлення волі за умисний злочин і до погашення або зняття судимості знову вчинила у віці до вісімнадцяти років новий умисний злочин, за який вона засуджена до позбавлення волі;</p>	<p>2) не менше половини строку покарання, призначеного судом за умисний тяжкий злочин чи необережний особливо тяжкий злочин, а також, якщо особа раніше відбувала покарання у виді позбавлення волі за умисний злочин і до погашення або зняття судимості знову вчинила у віці до вісімнадцяти років новий умисний злочин, за який вона засуджена до позбавлення волі;</p>
<p>3) не менше двох третин строку покарання у виді позбавлення волі, призначеного судом за умисний особливо тяжкий злочин, а також, якщо особа раніше відбувала покарання у виді позбавлення волі і була умовно-дostroково звільнена від відбування покарання</p>	<p>3) не менше двох третин строку покарання, призначеного судом за умисний особливо тяжкий злочин, а також, якщо особа раніше відбувала покарання у виді позбавлення волі і була умовно-дostroково звільнена від відбування покарання, але до закінчення невідбу-</p>

Поточна редакція розділу

Запропонована редакція розділу

ня, але до закінчення невідбутої частини покарання та до досягнення вісімнадцятирічного віку знову вчинила умисний злочин, за який вона засуджена до позбавлення волі.

4. До неповнолітніх заміна невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням не застосовується.

5. У разі вчинення особою, щодо якої застосоване умовно-дострокове звільнення від відбування покарання, протягом невідбутої частини покарання нового злочину суд призначає їй покарання за правилами, передбаченими у статтях 71 і 72 цього Кодексу.

Стаття 108. Погашення та зняття судимості

1. Погашення та зняття судимості щодо осіб, які вчинили злочин до досягнення ними вісімнадцятирічного віку, здійснюється відповідно до статей 88-91 цього Кодексу з урахуванням положень, передбачених цією статтею.

2. Такими, що не мають судимості, визнаються неповнолітні:

1) засуджені до покарання, не пов'язаного з позбавленням волі, після виконання цього покарання;

2) засуджені до позбавлення волі за злочин невеликої або середньої тяжкості, якщо вони протягом одного року з дня відбуття покарання не вчиняють нового злочину;

3) засуджені до позбавлення волі за тяжкий злочин, якщо вони протягом трьох років з дня відбуття покарання не вчиняють нового злочину;

4) засуджені до позбавлення волі за особливо тяжкий злочин, якщо вони протягом п'яти років з дня відбуття покарання не вчиняють нового злочину.

3. Дострокове зняття судимості допускається лише щодо особи, яка відбула покарання у виді позбавлення волі за тяжкий або особливо тяжкий злочин, вчинений у віці до вісімнадцяти років, за підставами, передбаченими в частині першій статті 91 цього Кодексу, після закінчення не менш як половини строку погашення судимості, зазначеного в частині другій цієї статті.

тої частини покарання та до досягнення вісімнадцятирічного віку знову вчинила умисний злочин, за який вона засуджена до позбавлення волі.

4. До неповнолітніх заміна невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням не застосовується.

5. У разі вчинення особою, щодо якої застосоване умовно-дострокове звільнення від відбування покарання, протягом невідбутої частини покарання нового злочину суд призначає їй покарання за правилами, передбаченими у статтях 71 і 72 цього Кодексу.

Стаття 108. Погашення та зняття судимості

1. Погашення та зняття судимості щодо осіб, які вчинили злочин до досягнення ними вісімнадцятирічного віку, здійснюється відповідно до статей 88-91 цього Кодексу з урахуванням положень, передбачених цією статтею.

2. Такими, що не мають судимості, визнаються неповнолітні:

1) засуджені до покарання, не пов'язаного з позбавленням волі, після виконання цього покарання;

2) засуджені до позбавлення волі за злочин невеликої або середньої тяжкості, якщо вони протягом одного року з дня відбуття покарання не вчиняють нового злочину;

3) засуджені до позбавлення волі за тяжкий злочин, якщо вони протягом трьох років з дня відбуття покарання не вчиняють нового злочину;

4) засуджені до позбавлення волі за особливо тяжкий злочин, якщо вони протягом п'яти років з дня відбуття покарання не вчиняють нового злочину.

3. Дострокове зняття судимості допускається лише щодо особи, яка відбула покарання у виді позбавлення волі за тяжкий або особливо тяжкий злочин, вчинений у віці до вісімнадцяти років, за підставами, передбаченими в частині першій статті 91 цього Кодексу, після закінчення не менш як половини строку погашення судимості, зазначеного в частині другій цієї статті.

Висновки. Запропоновані нами зміни узгоджуються з іншими розділами Кримінального кодексу; роблять можливим застосування всіх можливих запропонованих санкцій статей Кримінального кодексу України; відповідають сутності принципів гуманізації та індивідуалізації кримінального покарання неповнолітніх.

Література

1. Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: zakon1.rada.gov.ua/laws/show/4651-17.
2. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 5–26. — Ст. 131.
3. Березовська Н. Л. Покарання, пов'язані з виправно-трудоим впливом, що застосовуються до неповнолітніх : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Н. Л. Березовська ; ОНЮА. — О., 2010. — 243 с.
4. Березовська Н. Л. Покарання, пов'язані з виправно-трудоим впливом, що застосовуються до неповнолітніх : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Н. Л. Березовська ; ОНЮА. — О., 2010. — 18 с.
5. Березовська Н. Л. Покарання неповнолітніх і виправно-трудоий вплив : монографія / Н. Л. Березовська ; НУ ОЮА. — О. : Фенікс, 2011. — 250 с.
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради Української РСР. — 1984. — Дод. до № 51. — Ст. 1122.

Анотація

Березовська Н. Л. Зміни розділу XV Кримінального кодексу України у зв'язку із запровадженням кримінальної проступку. — Стаття.

У статті на підставі положень чинного Кримінального кодексу України, Кодексу України про адміністративні правопорушення запропоновано новий варіант розділу XV Загальної частини Кримінального кодексу, зміни якого узгоджуються з іншими розділами Кримінального кодексу; уможливають застосування всіх можливих запропонованих санкцій статей Кримінального кодексу України; відповідають сутності принципів гуманізації та індивідуалізації кримінального покарання неповнолітніх.

Ключові слова: неповнолітні; покарання неповнолітніх; стягнення неповнолітніх за скоєння кримінальних проступків.

Анотация

Березовская Н. Л. Изменения раздела XV Уголовного кодекса Украины в связи с введением уголовного проступка. — Статья.

В статье на основании положений действующего Уголовного кодекса Украины, Кодекса Украины об административных правонарушениях предложен новый вариант раздела XV Общей части Уголовного кодекса, изменения которого согласуются с другими разделами Уголовного кодекса; делают возможным применение всех возможных предложенных санкций статей Уголовного кодекса Украины; соответствуют сущности принципов гуманизации и индивидуализации уголовного наказания несовершеннолетних.

Ключевые слова: несовершеннолетние; наказание несовершеннолетних; взыскания несовершеннолетних за совершения уголовных проступков.

Summary

Berezovskaya N. L. Modified XV of the Criminal Code in connection with the introduction of a criminal offense. — Article.

In the article on the basis of provisions of the Criminal Code, the Code of Administrative правонарушениyah proposed a new version of the section XV of the General Part of the Criminal Code, the changes are consistent with other sections of the Criminal Code, make it possible to use all the capacity of the proposed sanctions of the Criminal Code of Ukraine, with the essence of the principles of humane and individualization of criminal punishment of juveniles.

Keywords: juvenile, juvenile punishment, punishment of juveniles for criminal offenses.